

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

# Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, [www.reprorecht.nl](http://www.reprorecht.nl)) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, [www.cedar.nl/pro](http://www.cedar.nl/pro)).

*No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.*

[info@boomamsterdam.nl](mailto:info@boomamsterdam.nl)  
[www.boomuitgeversamsterdam.nl](http://www.boomuitgeversamsterdam.nl)

## De Praktijk

---

### Gelukkig geen ruzie

---

**Jan Meerdinkveldboom**

---

Het jonge stel was door de huisarts naar de polikliniek psychiatrie verwezen waar ik destijds werkzaam was als psychiater en systeemtherapeut, omdat zij, Lydia, om onduidelijke redenen, de laatste tijd sterk vermagerd was. Lydia en haar man Johan, beiden 27 jaar, hadden geen kinderen. Johan installeerde telefooncentrales en Lydia was kleuterjuf. Ze vertelden het goed met elkaar te hebben. In hun vrije tijd deden ze niet veel samen. Zo had Lydia veel contacten met haar vriendinnen en was Johan of aan het sporten of bezig met zijn dieren op het landje dat hij pachtte. Ze hadden geen idee wat de reden van Lydia's vermagering was. Lydia had, gezien haar BMI van nog geen vijftien, een fors ondergewicht. Ze leed ontegenzeggelijk aan een eetstoornis. Naast andere kenmerken en symptomen vielen vooral de wollige beharing op haar wangen en een typerend eetpatroon op, waarbij ze bijna niets naar binnen kreeg. Ook het wegblijven van de menstruatie gedurende al bijna een jaar was typerend. Kort samengevat voldeed ze, na verdere screening, aan de daarvoor geldende criteria voor anorexia nervosa.

In het tweede gesprek werd hun beider achtergrond uitgevraagd. De biografieën bleken verrassend veel op elkaar te lijken. Beiden kwamen ze uit een gezin van zeven en zaten ze ergens onderin in de kinderrij. Ze beschreven hun stamgezinnen als harmonieus en hadden goede herinneringen aan hun jeugd. Er was nooit ruzie. Hun ouders hadden hen goed opgevoed en ze vonden dat ze niets tekort waren gekomen. Zowel hun beider ouders als de gezinnen van hun broers en zussen woonden bij hen in het dorp of niet ver daar vandaan. De contacten met hen waren regelmatig en verliepen altijd plezierig. Wat kon er toch aan de hand zijn dat Lydia deze ernstige eetstoornis had ontwikkeld?

In het derde gesprek bleek Lydia, zoals gezegd zelf kleuterjuf en de hele dag omgeven door kinderen, een kinderwens te hebben, maar Johan

niet. Hij was dik tevreden met de relatie. Hij had geen enkele behoefte aan kinderen en Lydia had zich daar bij neergelegd. Ze beweerde zelfs dat ze dat niet moeilijk vond. Maar het moment waarop het afvallen en extreme lijnen was begonnen, was opmerkelijk. Zo'n anderhalf jaar daarvoor wilde ze wat kilo's kwijtraken en dat had niet direct een probleem hoeven worden. Maar in diezelfde periode was een collega-kleuterleidster naar haar toe gekomen en had verteld dat ze in verwachting was. 'En toen ik dat hoorde', zei Lydia, 'was ik eventjes heel erg jaloers!' Ze schrok zelf van deze voor haar heftige emotie. Thuis had ze erover gezwegen, althans over haar gevoelens. Het was toch immers een uitgemaakte zaak dat Johan geen behoefte had aan kinderen. Daarna nam het afvallen een grotere vlucht en was moeilijk te stuiten gebleken.

Het leek dat de eetstoornis een prachtige oplossing was voor haar innerlijk conflict. Ze wilde immers bij Johan blijven maar kinderen krijgen zat er dan niet in. Door het ondergewicht waren, zo verstandig is de natuur wel, haar menstruaties uitgebleven en was Lydia onvruchtbaar geworden. En als je niet zwanger kunt worden, hoef je je ook niet af te vragen of je misschien graag kinderen zou willen.

Het terugdenken aan haar gevoelens van jaloezie tijdens het gesprek op de polikliniek bracht bij Lydia een grote schok teweeg. Ze werd zich bewust van het feit dat zij, hoe tevreden ze ook was in haar relatie, nogal klem zat. En voor het eerst sprak ze dat ook uit. En toen was het aan Johan om opnieuw te laten weten wat hij wilde. Hij zei geen kinderen te willen. De keer erop kwam Lydia zonder Johan. Hij was niet tot andere gedachten gekomen, bij haar was de kinderwens na het vorige gesprek steeds voelbaar gebleven en ze hadden hun conclusies getrokken. Ze wilden niet samen verder en Lydia was op zichzelf gaan wonen en had Johan verlaten. Maar hoe nu verder met de eetstoornis? Die was met de scheiding niet zomaar verdwenen. Zoals eerder de neiging tot harmonie het conflict over kinderen krijgen onder de tafel had gehouden, zo bleek diezelfde harmonie een oplossing te bieden. Ze vertelde dat zij, als zij alleen was, haar anorectische eetgewoonten makkelijk kon volhouden maar dat dit niet lukte als zij met anderen aan tafel zat. Dan schaamde zij zich voor haar eetgedrag en at ze zo normaal mogelijk mee.

Nu ze weer alleen was, had ze weer meer contact en afspraken met haar familie en daarin bleek de sleutel tot een oplossing verborgen. Er werd haar gevraagd om haar zes broers en zussen, zonder de koude kant erbij, uit te nodigen voor een overleg. Dat was geen probleem. Twee weken later zat de gespreksruimte vol met haar stamgezin, zij het zonder de ouders die niet in de gelegenheid waren geweest te komen. Het was een

*Gelukkig geen ruzie*

geanimeerd en gezellig pratend gezelschap van broers en zussen. Heel opvallend was dat geen van hen de vraag stelde waarom ze in hemelsnaam voor hun zus moesten komen opdraven! Na uitleg over wat er met Lydia aan de hand was en wat ze wellicht voor hun zus konden betekenen, was het snel in orde. Vanaf dat moment kon Lydia zes dagen van de week bij een van haar broers of zussen gaan eten en later bleek ze op de zevende dag bij haar ouders te kunnen aanschuiven. De partners van de broers en zussen hadden evenmin moeite met het feit dat hun schoonzus Lydia eenmaal per week met hen mee zou eten.

Zo geschiedde en in een tijdsbestek van slechts enkele maanden kwam ze weer op gewicht en overwon ze haar eetprobleem.

Een harmonieus gezin? Zo gek is dat nog niet.

Jan Meerdinkveldboom is kinder- en jeugdpsychiater en systeemtherapeut, thans werkzaam bij Pro Persona in Tiel. E-mail: [jan@mdvb.demon.nl](mailto:jan@mdvb.demon.nl).